Anul I. Cernăuţ, Duminică 5 Iulie 1908. Nr. 8.

Apărarea Neamului

organ politic-poporal-creştin.

Apare în fiecare Sîmbătă.

ABONAMENTELE:
Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 6 coroane, 6 luni 3 coroane, 3 luni 1 coroană 50 bani.
Pentru Romînia şi străinătate:
Pe un an 10 franci, 6 luni 5 franci, 3 luni 2 franci 50 bani.
Abonamentele se plătesc înainte.

Redacţia şi Administraţia:
Cernăuţ
= Strada Stefaniei No. 13. =
Un număr costă 15 bani.

INSERŢIUNILE:
Un rînd petit sau spaţiul său costă pentru publicarea odată 12 bani, de doauă ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului costă şirul de petit 50 bani.
Prenumeraţiunile şi inseratele se primesc la administraţie, **strada Stefaniei No. 13.**
Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Cernăuţ, 4 Iulie 1908.

In urma întîmplărilor de an primăvară, n'aş pute crede, că este ţăran pe pămîntul Bucovinei, care nu ştie despre sfatul împărătesc sau parlament.

Fiecare ţăran cinstit a avut dreptul să-şi deie nesilit glasul acelui bărbat, pe care l'a putut cumpeni cu mintea sa, că-i va pute folosi, de oarece nu odată atîrnă norocul sau nenorocul unui popor dela sfetnicii, pe cari îi trimete în marele sfat împărătesc. Ţăranii din districtele Cernăuţ şi Strojineţ au avut să-şi aleagă din doi candidaţi pe unul, care li se părea mai cuminte, mai potrivit să le poată spune durerile acolo, unde nu le pot spune ei singuri. Dintre amîndoi candidaţii cel cu minte mai ageră, mai luminată era de bună samă dl deputat Isopescu-Grecul, dar duşmanii poporului nostru, acei oameni, cari se cred îndreptăţiţi să se numească conducătorii lui, l'au combătut cu mijloacele cele mai mîrşave, *pe cari le vom scoate în unul din numerele viitoare la iveală*, numai să nu poata străbate acolo, unde trebuia să fie. Prea bunul Dumnezeu, care nu lasă pe nimene la nevoie, l'a învrednicit pe dl Isopescu, că a învins duşmanii precum învinge lumina asupra întunericului şi astăzi se află spre fericirea alegătorilor săi în sfatul împărătesc. De-un an de zile, decînd se află acolo, a făcut mai mult bine pentru ţărănime decît alţi deputaţi, cari au stat şese sau mai mulţi ani în parlament.

La stăruinţa D-Sale *vor fi acei zoldaţi, cari* au *servit la miliţia teritorială, liberaţi de cele doue exerciţii de arme din urmă, cari erau o sarcină nesuferită pentru bărbaţi, cari trec vîrsta de 30 de ani.*

La propunerea d-sale vor fi în luna lui Iuli acei feciori, cari se află în oaste liberaţi, pe trei săptămîni, ca să poată fi de ajutor părinţilor la strîngerea holdelor şi fînurilor de pe cîmpuri. Aceasta este o înlesnire ne mai spus de bună pentru ţăranul nostru, căci în trei săptămini poate un fecior dorit de lucrul cîmpului, ca să deie mare ajutor părinţilor remaşi fără ajutor.

Ştiut este, că ţăranul nostru după ce se întoarnă din miliţie se căsătoreşte, îşi face casa sa şi începe lupta pentru a putea trăi singur, neajutorat de cei, ce l-au crescut. Cel ce a fost ostaş, trebuie să facă în decurs de doisprezece ani în tot a doua vară, cînd îi dricul lucrului, exerciţii de arme. Dl Isopescu-Grecul a făcut propunerea, *care a fost primită cu mare însufleţire de întreg sfatul împărătesc, că ţăranul, care îşi părăseşte casa şi vine la exerciţiu de arme, să fie despăgubit cu bani pentru timpul ce-l pierde cu atari exerciţii.*

Fiind sarea una din cele mai trebuincioase bucate în casa ţărănească şi costînd în timpul din urmă o huscă de sare 12—14 cruceri pela sate, dl Isopescu a făcut propunerea, care dela mijlocul lui Iuli

intră în vigoare, că o huscă să nu coaste mai mult decîe 10 cruceri.

Despărțind rîul Siret Ropcea de Strojinet și Prutul Boianul de Țureni și fiind legăturile între aceste sate rupte prin apele adînci a acestor rîuri, a făcut propunerea să se rădice peste amîndoue rîuri poduri, cari să înlesnească oamenilor intreprinderile, ce le fac între aceste ținuturi.

In fine după cum am amintit în numărul nostru trecut a făcut propunerea, că în anul acesta greu, cînd arșița a nimicit roadele cîmpiilor, să fie țăranul romîn scutit după putință de plata birului și ajuturat din partea statului cu bani, ca să nu sărăcească în urma lipsurilor, cari îl așteaptă.

Aceste sînt unele din cele mai însemnate propuneri, pe cari le-a făcut dl Isopescul-Grecul în sfatul împărătesc pentru înlesnirea traiului alegătorilor săi. Fericită a fost oara, cînd a candidat d-sa în districtele amintite mai sus, căci propunerile de față ni învrednicesc, să așteptăm încă multe bune și folositoare dela acest bărbat, care-i fala neamului său din Bucovina.

In curînd se va închide sfatul împărătesc și dl deputat va merge singur prin districtele d-sale ca să-și deie sama despre cele făcute în decurs de un an în sfatul împărătesc. Se cuvine cu brațele deschise să-l primească în mijlocul lor țăranii din districtele sale nu numai cei, ce-au votat pentru d-sa, ci și ceilalți cari l-au combătut, căci acuma pot vide, că au fost seduși la acest paș de oameni doritori de măriri, dar slabi de înger și de fapte.

Spre mînțuire.

(Urmare).

Cines-s Jidanii?

Dacă vrei să te aperi de-un dușman, trebuie mai întâi să-l cunoști. Indeosebi trebuie să înțelegi, că ai de lucru cu un dușman, ca să te poți feri de el, ca nu, Doamne ferește, să ți se pară, că ai a face cu un prieten și atunci o pățești și mai rău.

Dacă dușmanul, care te amerință este *lup* ia-i pușca; de-i *urs*, tragi în el cu două gloanțe deodată, după ce te-ai și ascuns undeva la adăpost bun, ca nu cumva greșind ținta, să te trezești cu ciolanele rupte; de-i *vulpe*, îi pui și capcana, dar o și pîndești ca nu cumva să rămăi numai cu piciorul ei în capcană; de-i *șerpe*, te ții de-a gata cu o măciucă zdravănă, ca să-l toci în cap cîndva ieși din gaura sa; iar dacă dușmanul tău este *cîne turbat*, mai chemi doi sau trei tovarăși, ca pînă ce-l veți doborî să nu spurce totul, ce-i iese în cale. In protiva *ploșnițelor* iai uncrop fierbinte și pravuri sau unsori otrăvitoare cum e zacherlinul și terpentina, iar împrotiva *păduchilor* cauți alte leacuri ca strigoaia ori unsoarea cu alifie de argint viu.

Scurt, după cum e dușmanul trebuie să fie și armele de apărare. Doară nu vei ieși cu parul sau cu pușca împrotiva ploșnițelor sau a păduchilor și nici nu-l vei doborî pe urs sau pe lup cu unsoare de argint viu.

Omul înțelept înainte de-a începe lupta, caută să cunoască cît se poate de bine apucăturile și firea dușmanului său, el caută să-i cunoască felul de luptă și gradul primejdiei, în care poți ajunge. De pildă dacă dușmanul, care te amerință e cîne turbat, trebuie să știi, că mușcat fiind de el, poți turba și singur, iar dacă dușmanul e *lup răpitor și flămînd*, care earna îmblă în potăi sălbatice, atunci lesne poți ajunge să fii sfîrticat în bucățele.

Noi am început lupta cu *cel mai periculos dușman din lume*, care se zice *»jidanul«*. Dacă ai introloca la un loc toate primejdiile, ce-ți pot aduce toți lupii, urșii, vulpile, cînii turbați, șerpii veninoși, ploșnițele și păduchii din lume, primejdia jidovească tot ai găsi-o mai mare, pentru că de toate primejdiile de mai sus te poți feri, avînd la îndămînă arme potrivite și doftorii minunate, pe cînd împrotiva primejdiei jidovești doftoriile și armele încă ni lipsesc, și deabia de acuma înainte trebuie să le pregătim.

In scrierea mea, aceasta cu ajutorul bunului Dumnezeu, care a sămănat pe acest pămînt neamul romînesc, am nădejde, că voiu putea să vă arăt cîteva arme și cîteva leacuri folositoare în protiva celor mai înverșunați dușmani și a nenorocirei celei mai strașnice dintre toate nenorocirile venite asupra neamului nostru.

Dacă ar mai fi în lumea aceasta o primejdie destul de mare, cu care s'ar putea asamana jidanii, apoi doară cu o ceată de lăcuste, cum nu s'au mai pomenit de multe și flămînde sau cu un foc strașnic, care pustiește totul, s'ar mai putea asămăna lipitorile jidovești. Dar ce zic eu? Lăcustele și focul îți pot pustii numai munca ta adunată în formă de hrană, vite locuință și îmbrăcăminte,

pe cînd pămîntu, maica tuturor bogăţiilor, îţi rămîne şi bunul Dumnezeu îţi trimite ani buni şi din pămînt earăşi te prinzi la avere, după ce trece lacusta şi focul pustiitor, pe cînd în urma focului jidovesc, care-ţi mîntuie nu numai întreaga muncă, ci şi pămîntul moştenit din moşi strămoşi şi în urma lăcustelor perciunate, cari îţi pustiesc nu numai ogoarele de grîne, ci şi sufletele de credinţă în Dumnezeu şi de purtări bune creştineşti, otrăvindu-le in mii de mii de feliuri de-odată cu trupurile creştinesti, nu mai rămîne decît pustiire şi prăpastie fără fund. De aceea zic earăşi, că primejdie mai mare decît jidanii nu se pomeneşte sub soare, nici holera, nici ciuma nu e mai primejdioasă. Şi să nu credeţi cumva, că ceea ce vă spun e numai glumă, iată că în cele ce urmează am să vă arăt, oameni buni, din care pricină sînt jidanii atît de primejdioşi, cum v'am spus.

* * *

Tob şebegoim harogh.

Am spus, că cel mai primejdios duşman din lume este pentru tot creştinul neamul jidovesc. Ceea, ce noauă creştinilor nici prin vis nu ne-ar veni a crede sau a presupune, ceea ce jidanii urmăresc ziua şi noaptea, fără ca noi să-i bănuim măcar. In legea lor este scris: »*tob şebegoim harogh*«, adecă: »*pe cel mai bun dintre creştini omoară-l*«. Şi ei dători sînt să se ţie de legea lor aceasta şi ziua şi noaptea să-şi frămînte capul, cum ar putea pune capăt vieţii creştinilor.

S'au găsit oameni luminaţi de Dumnezeu, cari au străbătut în toate tainele legii jidoveşti şi au avut curajiul, ca să spuie lumei întregi peste ce zel de străşnicii au dat în cărţile cele sfinte ale jidanilor. Intre aceşti oameni luminaţi şi curajoşi este şi învăţatul profesor de univerzitate din Iaşi, dl *A. C. Cuza*, un nepot al Voievodului romînesc Alexandru Cuza, care, a desrobit ţărănimea romînă de dincolo.

Acest mare învăţat romîn, bunul creştin A. C. Cuza, a început de-o bucată de vreme a tipări în »Neamul Romînesc« din Valenii de munte în Romînia minunata sa scriere asupra jidanilor şi eu nu voiu face alta, decît voiu scoate din scrierea marelui învaţat, de frica căruia tremură jidovimea din Romînia, totul ce voiu crede, că e bine să ştiţi şi Dumiavoastră, fraţilor ţărani romîni din Bucovina, despre cei mai primejdioşi duşmani ai noştri. Ceea ce urmează aice e scos din cărţile cele sfinte ale nimernicilor perciunaţi şi nu e iscoditură nici cît e negru sub unghie. In scrierea d-lui Cuza se spune chiar anume, din care carte de rugăciune şi de pe care pagină, ba şi la care şir a cărţilor lor celor zise »*sfinte*« stă scris ceea ce urmează

Avem şi noi oameni învăţaţi, cari cunosc limba jidovescă şi de-a fi, că vre unul din jidani ar cuteza să spuie, că cutare lucru sau cutare, din cele ce spunem, că le învaţă ei nu sînt adevărate, atunci stăm gata să li dovedim, că minţesc şi vreu să întunece adevărul, ce stă înaintea fiecăruia, ca lumina soarelui.

Ascultaţi, fraţilor Romîni, ce învaţă jidanii şi cu toţii vă veţi încredinţa, că ei ni sînt cei mai mari duşmani. Ei zic:

»Dumnezeu a făcut lumea *numai pentru jidani* şi de aceea jidanii se numesc **„poporul ales“**. Un singur suflet jidovesc este mai plăcut lui Dumnezeu decît toate sufletele celorlalte popoare din lume, cari nu purced dela Dumnezeu, ci dela diavolul şi de acea sînt mai rele decît sufletele dobitoacelor. Sămînţa unui creştin e sămînţă de vită.

In ziua Sîmbetei jidanul mai primeşte dela Dumnezeu încă şi un al doilea suflet, care se chiamă *nişume isoire*, a cărui dătorie este de-a aprinde poftele trupeşti ale jidanului, ear cînd acest suflet se depărtează, atunci jidanul are dătoria să rostească rugăciunea *gavdule*, mulţămind lui Dumnezeu, că a deosebit sărbătorile de celelalte zile, lumina de întuneric şi *pe jidani de celelalte neamuri*. In ceriu se duc numai Jidanii, iar creştinii, fie cît de drepţi, merg în fundul iadului, unde se află şi Isus Christos al nostru.

Mesia cel adevărat nu e Isus, ci altul va fi mîntuitoriul jidovilor, care cînd va veni va da jidanilor cîrmuirea lumei întregi şi fiecare jidan va avea atuncia cîte 2800 de slugi şi 310 lumi.

Mesia însă nu va veni pînă nu va înceta ticăloasa domnie a creştinilor şi de aceea dătoria fiecărui jidan este, ca să stîrpească pe creştini, unde numai poate, îndeosebi copiii popoarelor creştine trebuesc nimiciţi. De aceea e o faptă plăcută lui Dumnezeu a'l omorî pe ori care creştin, mai pe sus decît cînd ai omorî un şerpe veninos şi legea lor sună din cuvînt în cuvînt: »*Tob şebegoim harogh*«, ceea, ce se tălmăceşte pe romîneşte aşa: *pe ce mai bun dintre creştini omoară-l.* (Va urma).

Din parlament.

Ziarul vienez „Das Vaterland“ reproduce orațiunea deputatului creștin-social Schoiswohl ținută în 26 Iuniu, în care oratoriul vorbind despre corupțiunea în Bucovina zice, că creștinii sociali de aici au rugat, ca parlamentul să combată corupțiunea teribilă și preponderanța jidovilor, care domnește în țară. Populațiunea jidovească, zice Schoiswohl, s'a înmulțit în urma întîmplărilor din Rusia și Romînia în anii din urmă în mod extraordinar. Presa jidovească lucră numai într'acolo, ca să îmbunătățească condițiile de existență pentru jidovi pe spatele populațiunii creștine. Jidanii sînt ajutorați decătră toți factorii competenți și jupuiesc creștinii în mod sistematic. Aproape tot capitalul țării, două treițe a proprietății mari, mai toate arîndările, propinațiunile și berăriile, apoi industriile și foarte multe păduri sînt în mîna jidovească și e natural, că la întreprinderile aceste, numai jidanii află posturi. Toată populațiunea creștinească e din cauza aceasta amărîtă contra jidanilor. O poziție neexplicabilă ocupă în țară președintele țării, care la alegeri a luat influența în favorul clicei dominante în țară.

In Bucovina s'a înrădăcinat credința, că orice concesie administrația se poate căpăta cu bani. In comitetul țării domnește clica aceasta netulburată. Numai creaturile acesteia capătă aicea posturi și deputatul Onciul a putut în dieta țării cu drept să zică, că comitetul țării aplică în serviciul lui numai idioți și tâlhari. Supraveghierea comitetului țării asupra întrebuințării mijloacelor publice stagnează. Fără obraz se fac mari furtușaguri. Chiar din cale-afară rea e economia în comuna Cernăuț. Un jidan antepreno, care singur primește toate lucrările dela comună, furnizează pentru prețurile cele mai mari lucruri de nimică. Sub economia aceasta distrugătoare pătimește toată țara. Oratorul dă expresie speranței, că toate aceste nu vor fi spuse în vînt, și că se va face o cercetare severă relativ la toate referințele descrise.

Reproducem orațiunea aceasta deocamdată fără de orice comentar, deoarece foile jidovești au schimbat-o în favorul lor, vom reveni însă imediat, după ce vom primi procesul verbal, pe care l-am requirat deja.

Din traista trecutului.

Grele zile au mai petrecut părinții și moșii noștri. Te împle groaza, cînd auzi din gura moșnegilor, cum era pe vremea aceea. Pînă 'n ziuă îmblau slujile boierești pe la casele oamenilor, să-i scoată la lucru și vai de steaua aceluia, ce nu era gata să pornească, harapnicul îi era meșterul. Tot așa și pe cîmp. Dacă-i părea vătavului, că careva se codește, îl îndemna la lucru, dar nu cu vorbe bune, ci iară cu harapnicul. Și nici nu trebuia numaidecît să se codească, ci putea munci ca boul însă dacă vătavul avea mînie nu știu din ce pricină pe cineva, atunci tot cu harapnicul. Și să te fi jăluit boierului, că vătavul te bate degeaba, că apoi deabia dai peste dracul. Te punea la butuc, adecă îți încătușa mînile și picioarele în niște butuci și te lăsa așa zile întregi fără mîncare și băutură. Și cîte numai de felul acesta. Mergeai cu jaloba ta la stăpînire, tot de naiba dai, căci și mandatarul zicea, că numai boierul și slujile lui au dreptate.

S'a fost deprins țăranul nostru să muncească ca boul și să tacă ca piticul.

Sosi anul 1848, an de mare zurbală pentru lumea întreagă. Și împărăția noastră era pe atunci în grea cumpănă. Dară Dumnezeu, care cîrmuiește toate, nu a lăsat să se prăbușască împărăția, ci a rînduit ca să vie pe tron chiar în acelaș an prealuminatul nostru Impărat Francisc Iosif I, care deși era numai de 18 ani, totuși a știut să cîrmuiască frîile împărăției spre bine. Tot el a fost acela, care a văzut cum gem popoarele sub jugul robie și *a desrădicat boierescul.* Iată cum povestesc bătrînii despre aceasta întîmplare: Intr'o dimineață ne-am dus — ca totdeauna — la boier la lucru în zor de zi. Am lucrat pînă pela prînz, cînd vedem că vine boierul și zice: »Oameni buni, am sa vă spun ceva«. Ne-am strîns repede pe lîngă dînsul, dară am văzut, că tare era supărat. Deodată își rădică glasul și spune: »Oameni buni, să știți că de azi înainte nu mai aveți să lucrați la boieresc. Lăsați așiși lucrul și mergeți încotro vreți«. Am început a urla de bucurie, nu alta. După ce ne-am mai desmeticit oleacă, am azvîrlit sapă și hîrleț care 'ncotro, ne-am făcut cîte o cruce și ne-am dus — unde gîndiți că ne-am dus? — La crîșmă!

Să vă spun, cum era cu cîrșma pînă atuncia. La noi în sat era numai una și cîrșmarul muria de foame. Unde se pomenea să șadă oamenii în cîrșmă și să beie? Ferit-a Dumnezeu. Nici n'aveau cînd șede, pentrucă ziua lucrau la boieresc și noaptea lucrau pe la gospodăriile lor, și cînd sosia Duminica erau bucuroși, că după ce veniau dela biserică să se poată hodeni oleacă. Iar la o nuntă ori la o cumătrie de cumpărau și cinsteau ceva rachiu.

Amu după ce au rădicat boierescu era altă vorbă. Ne-am dus deci drept la cîrşmă şi am cuvîntat: »Mă jupîne! dă de băut, că noi amu sîntem domni«. Moşcu spăriet, că am intrat deodată atîţia în cîrşmă, începe a gîngăvi: »Dau, dau, îndată, îndată; Io spus todiuna, chi sînteţi domni, da poati mai spus şi altul ciniva, chi sînteţi domni?« — »Ia ţineţi lioapa, măi parşîvă. Nouă boierul ne-a spus, că de-amu sîntem domni şi mai mult n'avem să lucrăm la boieresc. Cată şi dă iute de băut, că amuş nu ţi-a remînea nici o măsea'n gură«. — »Dau, dau, poftim şideţi, îndată aduc din pivniţi rachiu de cel brn, de cari bea şi boierul«. — »De-acela, de-acela!«

Şi a fost praznic mare în ziua aceea; s'au strîns la cîrşmă tot satul, mic şi mare, slab și tare. Am băut şi am chefuit pînă tîrziu noaptea. La urmă am început a ne sfădi şi a ne sparge capurile. Moşcu cu Rifca şi Iţicii lor au fugit în pivniţă şi s'au ascuns acolo aşa de bine, că n'am putut sparge uşa, să li arătăm, cît de mari domni sîntem. Aşa ei au scăpat teferi.

A doua zi. Tot satul era în fierbere. Unora nu li-a eşit încă fumul de rachiu de eri. Aceştia chiuind şi hăulind, hai iar la cîrşmă. Moşcu se închină pînă la pămînt: »Cum durmit domn Nichilai? Da chiooana Safta şi chichinaşi sănătoş? Tare formos placut la mini, cum dimivostri chintat şi jucat eri. Tocma aşa ca şi boieri. Pari chi dumita ce? Nu boier pe gospodăria dimitale? — »Bine zici, jupîne Moşcu. Hai mai dă o litră«. Și aşa dă doamne bine, tot înainte! Jidanul nu ne slăbea din domni şi boeri şi noi ca mulţămită eram în fiecare zi în cîrşmă.

Cum am spus, era pînă atuncia numai o cîrşmă la noi în sat. Vr'o dou trei săptămîni în urmă numai ce vedem, că vine alt perciunat flămînd, şi deschide mai una. Noi auzim de sosirea lui, şi n'avem mai mare grabă, decît să ne ducem la dînsul. Și aista mai pe jos de domni şi boieri nu ni lasă. Ba el ni mai spune, că a venit să-i facă »la Moşchi chinchirenţă«. »Dimita încă nu şti, ci chinchirenţi, io spuni. Io vind rachiu mai bun şi mai ieftin dechit Moşchi, asta chinchirenţi. Io numai pintri dimivostri venit încoaci, io om sărac, n'are nici fiini di mumulighi«. — »Da ce grăieşti jupîne, face unu dinte noi, doar nu sîntem noi aşa de calici, ca să nu-ţi putem ajuta. Ian spune, ce-ţi trebuie aşa mai în grabă? Eşti însurat? — »Nu insurat, da io cu ci hrinit fimei şi cupii? La mini ar trebui o ţiri lemni, chitiva vouă, ciapa şi vusturoi. La mini nu trebui digiabe, io platit bani, ori dat richiu«. — „Iţi dăm noi, n'ai grijă jupîne".

»Săracu jidan — vorbiam noi în de noi — greu o mai duce, dacă n'are nici făină de-o mămăligă. Şi cît îi de uscat, parecă pînă amu l'au ţinut la fum. Da samănă să fie detreabă, trebue să-l ajuturăm cu ce-om putea. Cum îl chiamă? Motel parcă-i zicea«.

De atunci a trecut multă vreme — 60 de ani. A murit şi Moşcu şi Motel, da cum au murit? Unu mai bogat decît altul. Să-i vezi amu pe feciorii lor! O samă îs advocaţi, alţii doftori, alţii neguţitori mari prin tîrguri. Iar cei ce au rămas aici în sat, sînt acuma ei domni şi boieri, iar noi slugile lor.

Pe lîngă beţie, care a adus pe foarte mulţi la sapă de lemn, s'a mai încuibat între noi şi năravul afurisit al judecăţilor. Pentru moşteniri de mult uitate, pentru slujbă făcută înainte de 30 de ani, pentru pietre de hotar şi pentru cîte alte lucruri se bagă săracii ţărani în judecăţi, îmbogăţesc advocaţi jidoveşti şi ei singuri rămîn lipiţi pămîntului. Și dacă vom lua bine sama, de cînd a început poporul nostru a se băga tot mai tare în judecăţi, vom găsi că de-atuncia, *de cînd a început a face dătorii.* Dătoriile îi strîngea amar şi oamenii in nevoile lor au încăput a se lega ca orbu de gard de alţii, dîndu-i în judecată ba pentru părţi de loc, ba pentru altele şi trăgînd nădeje, că vor cîştiga judecata şi vor avea apoi de de unde plăti dătoriile.

Iată deci, întoarce nevoia noastră pe care parte îţi place şi nu găseşti alta, decît că *jidanii au fost şi sînt nenorocirea noastră.*

Neamul jidovesc îi un blăstăm al omenimii. Și Dumnezeu s'a înşelat cu jidovii. El ia fost ales să fie lumina altor neamuri, ia fost ales, ca din sinul lor să se nască Mîntuitorul Christos. Ei însă în loc să fie mulţămitori, îşi arată arama adevărată. zic că Christos îi un învăţător şi-l răsticnesc pe cruce. De atuncia ia blăstămat Dumnezeu şi şi-a întors faţa sa dela ei. In urma blăstămului dumnezeesc s'au împrăştiet ei peste toată lumea şi s'au făcut blăstăm pentru ceilalţi oameni. Dară

Dumnezeu ştie şi vede toate. El nu sufere, ca copacii să crească pînă în ceri. Părinţi noştri au gemut pînă la 1748 su jugul robiei, era greu jug; dară noi gemem acuma sub jugul jidovesc şi acesta-i de mii de ori ma greu. *Jugul robiei a fost rădicat prin bunătatea Impăratului nostru, jugul jidovesc trebuc să-l scuturăm nai singuri*, Ca să o putem face aceasta nu trebuie alta decît ca să ţinem la un loc tăţi creştinii, aşa cum ţin la un loc Jidanii.

Talmudul jidovesc zice, că tot omul, ce nu-i jidan, îi goi, şi-i mai rău decît vita. Dacă sîntem noi creştinii dară în ochii jidanilor mai răi decît vitele, apoi de ce să-i ţinem noi pe dînşii de mai buni decît vitele?

Dacă ne-om lega noi toţi creştiniii împotriva jidanilor, atunci deputaţii crəştini din sfatul împărătesc vor trebui să facă nişte legi, cari să li ieie jidovilor drepturile, ce le au ei astăzi. Aşa de pildă: In fiecare tîrg şi sat are voie să fie pentru 1000 de locuitori cel mult o cîrşmă şi anume dacă mia de locuitori îs creştini şi cîrşmariul trebue să fie creştin. Aşa şi pentru dugheni, meşteşuguri, bănci ş. m. d. Jidani să n'aibă voie a imprumuta la creştini bani, nici chiar fără camătă. Locuri să n'aibă jidanii drept de a cumpăra dela creştini. Pe la şcoli, mai ales la gimnazii şi la universităţi, n'au voie să fie primiţi mai mulţi jidovi, decît li se cuvine după numărul jidovilor din ţară, (Aşa o propunere a făcut'o deja în sfatul împărătesc un deputat creştin). Tot aşa prin slujbele împărăteşti, după aceea ca doftori, advocaţi ş. a. să fie numai atîţia jidani, cît li se cuvine după numărul lor.

Dacă s'ar face aşa nişte legi, şi ele trebuie făcute numai decît şi cît de degrabă, aţi vedea, cum s'ar schimba toate de-odată. Aţi vedea cum şi-ar strînge jidanii boarfele şi ar apuca-o la sănătoăsa. Abia atuncia vom putea zice că am scəpat de blăstămul lui Dumnezeu şi că sîntem iarăşi stăpîni pe pămîntul nostru romînesc. Deie Domnul, ca să sosiască această zi cît mai degrabă.

Pătitul.

Glasuri din popor.

Dela munte.

Domnule gazetar!

Rog publicarea următoarelor rînduri:

Că ne înjosesc şi ne batjocuresc străinii, o ştie şi fiecare copil al neamului romînesc. ear cum şi în ce mod o fac ei aceasta, exemple de acest fel pentru afla ori şi cînd şi în ori şi care gazetă romînească, nouă binevoitoare. In tot numărul din aceste gazete ne plîngem, că nu unul dintre noi a fost batjocurit de cutare şi cutare venetic. Aici încă un exemplu.

In Lunia Rusaliilor am plecat cu trenul din Dorna. La staţiunea a doua de aici se suie în tren între alţii şi un biet cioban. Se scoborîse de pe plai şi se afla pe drum înspre casă. Dar se vede, că nu îmblase mult în viaţă cu trenul, că nu se cunoştea mai că de fel, în care vagon are să între. Ciobanul neştiutor, cu biletul pentru clasa a treia la pălărie, întreabă pe un »domn« gros, cercuit cu un lanţ de aur nu prea subţire, care sta din întîmplare în vagon afară, unde să între. Ear acel „domn“, care era *ărhitectul Roman Terlifay din Dorna*, îl trimite cu un surîs drăcesc pe gură în clasa a doua a vagonului. El întră, şi la vederea altor »domni«, pleacă pălăria şi zice: »să nu fie cu bănat, da aici îi voie să şed?« Şi nici nu apucase de sfîrşit vorba, cînd un „domn“ dintre aceia, îi arată uşa cu cuvintele: *Ce cauţi aici, marş afară mojîcule!*

Amărît în suflet, iese bietul moşneag tot pe uşa, prin care întrase, conducîndu-l în clasa a treia. Şi făcîndu-i reproş d-lui Terlifay, că în loc să arete unui biet moşneag neştiutor calea dreaptă îşi bate joc de dînsul, el tace, întoarce spatele şi rîde.

Să nu te miri, moşnege, de cel ce te-a aruncat atară, *că-i un jidan nelegiuit, duşman vecinic al naţiunei noastre şi dela care nu putem aştepta nimic alta ceva, decît numai rău,* — dar să te miri de acel »domn« cu lanţ de aur, care şi-a bătut joc de bătut joc de bătrîneţele d-tale. Să ştii, că acesta s'a apucat cu oamenii săi, să zidească *biserica noastră din Iacubeni şi acuma şi cea din Cîmpulung, strînge bani din sudoarea Ta*, şi nu-i frumos de dînsul, — *că e creştin şi el!* — ca să te înjosească!! Nu-i Romîn, dar dacă el

s'a oploşit între noi Romînii, în această ţărisoară şi-l onorăm cu zidirea bisericii noastre, *nu se cade ca el să ne hulească!!* Pe d-ta el nu te cunoaşte cine eşti, dar *a ştiut că eşti Romîn, şi dacă s'a bătut joc de D-Ta, ne-a batjcurit pe noi toţi.*

Cerem deocamdată atît dela jidani, cît şi dela arhitectul Terlifay în deosebi, ca să ne cruţe pe viitor cu batjocurile şi sudalme, dacă nu voiesc ca să li mulţămească acel moşneag hulit şi înjosit de dînşii.

Un călător.

Din lumea largă.

Denumiri. Ca director al gimnaziului din Suceavă a fost denumit dl profosori Constantin Cosovici dela acelaş institut. Pe dl Cosovici l'am cunoscut în decursul activităţii d-sale ca profesor şi ca romîn de-un bărbat cu calităţi alese, care n'a avut alta înaintea ochilor decît fericirea neamului, din care face parte. Sîntem siguri acum, cînd i s'a încredinţat d-lui Cosovici prin denumi-d-sale de director al gimnaziului din Suceavă, viitoriul neamului romînesc din Bucovina, că d-sa îi va pune o temelie trainică spre fericirea d-sale şi-a noastră a tuturora. Felicitările noastre cele mai sincere.

Din Suceavă. La liceul de fetiţe din Suceavă se va deschide Sîmbătă în 4 Iuli a. c. la 9 oare demineaţa expoziţia de desemnuri a elevelor, care va pute fi visitată dela 9—12 oare a. m. şi dela 3—6 oare p. m.

Serbare la Suceavă. Soc. »Şcoala Romînă« din Suceavă aranjează de Sînziene cu concursul filialei »Societăţii doamnelor romîne« şi a reuniunei de cîntare »Ciprian Porumbescu« în grădina „Şcoalei Romîne" în Suceavă o mare serbare cu următoarea programă: Luni în 6 Iuli a. c. concert de grădină, dat de muzica militară a regimentului 16 de infanterie din Folticeni. Inceputul la 7 oare sara. Intrarea în grădină 1 cor. de persoană, ştudenţi şi copii 50 bani. — Marţi 7 Iuli la 4 oare p. m. concert de promenadă, dat de muzica militară, combinat cu bufet, poştă, confetti ş. a. la 9 oare seara discurs festiv de Iorgu G. Toma, preş. soc. »Şcoala Romînă« şi concert dat de reuniunea de cîntare „Ciprian Porumbescu« cu următnrul program: „Morariul" şi „S'a dus cucul« cor mixt de D. G. Kiriac; „Cîntec de Maiu" şi „Cîntec vînătoresc" cor bărb. de Ciprian Porumbescu; »Nu'mi place« şi »Imi place« cor mixt de I. Vidu; »Toarce, puică, toarce", şi „E miez de noapte" cor mixt de Eus. Mandicevschi; »Cintec haiducesc« cor bărb. de Tudor cav. de Flondor; „Negruţa" şi »Coasă« cor mixt de I. Vidu; „Cîntă cucul se roteşte" cor. bărb de D. G. Kiriac şi »Haideţi fraţi" cor bărb. de I Vidu. — Preţurile de întrare pentru Marţi sînt: Stal I (3 rînduri) 3 cor. de persoană, stal II (5 rînduri) 2 cor. de persoană, stal III (restul) 1 cor. 50 b. de persoană. Invitări speciale nu se trimit, de aceea învităm pe această cale onoratul public romîn din ţară şi străinătate să ni dee tot binevoitoriul său concurs. Pentru comitet: Iorgu G. Toma preşedinte, Arc. Dugan, secretar.

Premiare de cai. In urma hotărîrii luate de ministeriul de agricultură vor afla loc premierile de cai în Bucovina după cum urmează: In Şipot la 6, în Vatra-Dornei la 13 şi în Cîmpulung la 14 Iulie. In Tereblecea însă la 16, în Molodia la 17, în Rădăuţ la 18 şi în Suceavă la 19 Septembrie a. c.

Condamnat la spînzurătoare a fost zilele trecute sudentul rus Syczinski, care l'a ucis pe contele Potocki înaitea paştilor cu cîteva focuri de revolver. Ruşii cred, că Măiestatea Sa Impăratul îi va dărui viaţa lui Syczinski, deoarece ne aflăm tocmai în anul jubilar de 60 de ani de domnie.

Petrecere poporală în Părhăuţ. Societatea „Arcaşul" şi pompierii voluntari din Părhăuţ aranjază Duminică în 19 Iuli st. n. a. c. o petrecere poporală împreunată cu dans şi concert, la care se învită atît inteligenţa cît şi poporul din împrejurime şi din depărtare. Iceputul la 2 oare p. m. Intrarea pentru inteligenţă 1 coroană pentru popor 50 bani de persoană. Venitul curat este menit pentru acoperirea speselor poampei, respective şi a sculelor deranjate prin incendiuri.

Petrecere poporală în Mihoveni. Cabinetul de lectură »Lumina poporului« din Mihoveni şi Buninţi aranjează în zilele: Duminică de Sîn-Petru în 12 şi Luni a doua zi după Sîn-Petru în 13 Iuli st. n. a. c. o petrecere poporală împreunată cu concert şi dans pe toloacă înaintea casei naţionale. Intrarea 1 cor. persoană. Inceputul la oarele 2 p. m. Venitul curat îi destinat pentru plătirea unei dătorii, care s'a spesat la clădirea casei naţionale. Membrii societăţii îşi îndreaptă rugămintea cătră p. t. inteligenţa din oraş şi împrejurime, ca să participe într'un număr

cît se poate de mare, spre a acoperi dătoria susnumită. Suprasolviri se primesc atît din depărtare cît şi din apropiere şi se vor achita pe calea ziaristică. Invitări nu se trimit.

Petrecere poporală în Voloca p. D. In 12 Iuli, ziua ss. apostol Petru şi Paul află loc în Voloca o petrecere poporală împreunată cu teatru, cîntări şi declamări. Petrecerea se va aranja în ograda gospodariului Stefan Ungurean de lîngă cancelaria comunală. Inceputul la 2 oare p. m. Intrarea pentru poporeni va fi 20 b. şi pentru inteligenţă 50 b. Toată suflarea romînească, mai cu samă inteligenţa din Cernăuţ şi împrejurime se roagă să ieie parte.

Petrecere poporală în Horodnic de sus. Cabinetul de lectură din Horodnicul de sus aranjează în localităţile şcoalei poporale o petrecere poporală împreunată cu teatru şi dans. Toţi voitorii de bine sînt rugaţi, să iee parte la aceasta petrecere a cărei venit curat, este menit pentru sprijinirea copiilor sermani dela şcoala din Horodnicul de sus.

Invitare. Societatea de lectură „Unirea“ din Bucşoaia aranjează Duminică la 12 Iuliu a. c. (St. Petru) în poeniţa »Cetăţuia« cu concursul „Asociaţiunei meseriaşilor romîni“ din Cîmpulung o petrecere poporală îmbinată cu o şezătoare literară cu următorul program: 1. Originea Romînilor, prelegere. 2. Noi vrem pămînt, declamare. 3. Beţivul, monolog de Speranţă. 4. Barbu Lăutariul, teatru cu cîntece de Alexandri. 5. Ţiganul la tîrg, comedie. In pauze se vor declama anecdote de Speranţa. Sara va afla loc petrecerea în localităţile d-lui Sidorovici; aşişderea în caz de timp de ploios. Intrarea la petrecerea de zi: Pentru popor 50 b., pentru inteligenţă 1 cor. Sara 1 cor. de persoană. Fiind aceasta prima petrecere, ce o aranjează societatea „Unirea“, rugăm pre toţi amicii noştri, ca să ne sprijinească. Comitetul.

Omăt. Din Vişeu (com. Maramureşului) se vesteşte o minune a naturei, de cari minuni tare rar ajunge muritoriul a vede. Anume amu la începutul lunei lui Cuptior, cînd omul nu mai ştie în cotro s'o apuce de căldură, în Maramureş ninge de 2 zile, ca pe la Crăciun. Oamenii au îmbrăcat iarăşi cojoacele, grămădindu-se în jurul vetrei, minunîndu-se de pacostea, ce-o dat peste ei.

Mulţămită publică.

Cabinetul de lectură »Unirea sub Oadeci«, din Udeşti a aranjat în luna trecută o petrecere poporală cu dans şi concert, la care au binevoit a suprasolvi următorii domni şi dame: C. S. părintele din loc Nicolai Stefureac, T. Coleasca, şef de secţie şi Nicu George Gaitan cu familia cîte 5 cor.; Nicu Botezat, preşedintele societăţii 3 cor. 50 b.; Leon Popovici, cant. bis. 3 cor.; Familia Cozmiuc, d-ra Teofilia Radca, Pastei Ursachi, înv. sup. în Rusplavalar, Filip Cîrdeiu, înv. în Chilişeni, D. Nahorneac, înv. în Ruspoeni, Constantin Jescu, primar comunal în loc, Vasile N. Popovici, familia Moldovan şi G. Stadniciuc, sergent cîte 2 cor.; familia Caspar 1 cor. 40 b.; Ambr. Popovici, cant. abs. şi dirig. horului 1 cor. 12 b. d-ra V. Buzdugan, înv., I. Mihaescu, înv. Bosanci, I. Holca înv. Bosanci, I. Moldovan, înv. Bosanci, V. Clipa, înv. sup. în Rusmanastioară, I. Doncean, I. Ochinciuc, S. Blîndu, H. Şlic, familia Memţeanu, E. Varzariu, înv., Gavril Varzariu, Ioan Varzariu, Şlezer, Alaunbruner, G. Ciubotariu, Vasile Mihaescu, Vasile Cortuşan, George Mihaescu, Vasile Rotariu, Ifrim Rotariu, Manoli Griga, Ioan Mihaescu, Alecu Cimpoeş, Alexandru Boicu, Nicolai Boiculesi, Vasile Jescu, Vasile Havriş, I. Corneanu, Ţenger, George Popovici şi Constantin Dura cîte 1 cor.

Comitetul societăţii aduce tuturor binefăcătorilor şi sprijinitorilor susnumiţi şi pe calea aceasta mulţămita cea mai profundă.

Venitul curat s'a întrebuinţat spre acoperirea dătoriei făcute cu cumpărarea casei naţionale. Totodstă sînt onorabili domni, cari n'au înapoiat listele, respectuos rugaţi de a-le înapoia în timp de-o lună, cu ori ce rezultat, ca să ştim cum stăm cu dătoria pentru casa naţională şi încotro să ne îndreptăm de-a plăti dătoria.

Deci apelăm la bunăvoinţa Dumilorvoastre. Toate listele vor fi publicate în foaia »Apararea Neamului«. *Comitetul.*

Poşta redacţiei.

D-lui deputat A. baron Hormuzachi. Cu mare plăcere am primit rectificarea D-Voastre, căreia îi vom da loc în ziarul nostru din cauza îmbulzelei de material, abia în numărul viitor.

Editor şi proprietar: **Grigori Halip.** Redactor responsabil: **Dionisie Voronca.** Societatea tipografică bucovineană.